

فیش منبر

موضوع:

سه نیاز مومن در

فرمایش

امام جواد

علیه السلام

جهت عضویت در

کانال محراب کلیک کنید .

بسم الله الرحمن الرحيم

سه نیاز مومن در فرمایش امام جواد علیه السلام

دهمین روز از ماه رجب، علی بن موسی الرضا صاحب فرزندی می شود که شیعه علی علیه السلام را سربلند کرده و از شدت جود و کرم، جواد ائمه طاهرین نام می گیرد.

امام محمدتقی در سال ۱۹۵ قمری در مدینه متولد شدند و ۱۷ سال امامت و زعامت شیعه را به عهده داشتند. شاید بهترین کار در این روز این باشد که به پای صحبت های امام جواد(علیه السلام) بنشینیم و از نصایح ایشان بهره مند شویم.

امام جواد علیه صلوات الله در حدیثی سه ویژگی را برای مومن ذکر کرده و آن ها را مورد احتیاج مومن معرفی می کنند.

«الْمُؤْمِنُ يُحْتَاجُ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: تَوْفِيقَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَوَاعِظَ مِنْ نَفْسِهِ، وَ قَبُولَ مَنْ يَنْصَحُهُ؛ مَوْمِنٌ دَرِ هَرِّ حَالٍ نِيَاظٌ مَنَدٌ بِه سَهْ خِصْلَتٌ اسْت: تَوْفِيقٌ اَزْ

طرف خداوند متعال، واعظی از درون خود، قبول و پذیرش نصیحت کسی که او را نصیحت نماید.» [۱]

در ادامه به شرح این سه ویژگی مهم می پردازیم.

معنای توفیق الهی

برای “توفیق” معانی مختلفی را ذکر کرده اند؛ از جمله اینکه گفته اند توفیق به معنای موفق بودن و یا تصدیق کردن است. اما یک معنا با متن حدیث سازگارتر است و آن اینکه بگوییم توفیق، ارشاد شدن فردی به سمت خیر و فراهم شدن شرایط کار خیر از سوی خداوند است. [۲]

با توجه به معنای دوم، هر انسانی برای پیشرفت و موفقیت باید مورد لطف خداوند قرار بگیرد و این مسئله کاملاً عقلی و منطقی است. همانطور که می دانید مسبب و ایجاد کننده هر چیزی خداوند است و همه علت ها در نهایت به علت العلل یعنی خداوند بازگشت می کند، به همین دلیل برای رسیدن به سعادت، باید خداوند ما را ارشاد به خیر کند.

البته ارشاد خداوند هم تکوینی است، به این معنا که تکویناً انسان را طوری خلق کرده که با عقل خود می تواند راه سعادت را طی کند، البته به شرط اینکه مورد تربیت غلط قرار نگیرد؛ این ویژگی را در ادامه بررسی می کنیم.

اما گاهی ارشاد خداوند از طریق پیامبران و رسولان صورت می گیرد که در صورت عمل به دستورات آن ها، مورد توفیق الهی قرار خواهیم گرفت.

واعظ نفس خودت باش

حضرت در این فراز از روایت می فرمایند هر کس در درجه اول باید خودش واعظ و نصیحت کننده خودش باشد. اما انسان با چه وسیله ای این وعظ و نصیحت را دنبال کند؟

عقل به عنوان پیامبر درونی، بهترین و شایسته ترین شاخصه انسان است که باید صاحبش را به سعادت برساند. عقل همانند چراغی است که باید راه تاریک و پر پیچ و خم زندگی را روشن کند..

در روایتی عقل چنین توصیف شده است: «إِنَّمَا يُدْرِكُ الْخَيْرُ كُلَّهُ بِالْعَقْلِ» [۳] همانا هر خیری با عقل درک می شود..»

همچنین اهل جهنم، دوزخی شدنشان را نتیجه بهره نبردن از عقل معرفی می کنند:

«وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ» [۴] و می گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می کردیم، در میان دوزخیان نبودیم.»

نصیحت را قبول کن

متاسفانه در زمانه ما اگر کسی جوانی را نصیحت کند با اینکه او را کتک بزند خیلی تفاوت ندارد.

تجربه نشان داده کسانی موفق ترند که برای نصیحت دیگران ارزش قائلند. و این یک قاعده عقلی است که آزموده شده را آزمودن خطاست.

از طرفی اینکه چه کسی ما را نصیحت می کند مهم نیست. اگر صحبت خوب و صحیح باشد باید بپذیریم هر چند آن شخص منافق یا کافر باشد.

امیرالمومنین علی علیه السلام در این باره می فرماید:

«خُذِ الْحِكْمَةَ مِمَّنْ أَتَاكَ بِهَا وَ انْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ» [۵]؛

«حکمت و دانش را از هر کس که به تو داد بگیر و به آنچه گفته می شود نگاه کن و نه آن کسی که می گوید.»

محراب
کانال محتوای راهبری برنامه های تبلیغی

جمع بندی

در این حدیث شریف نکاتی بسیار با ارزش وجود دارد. اگر کسی بتواند این حدیث را در زندگی اجرایی کند میزان اشتباهاتش در طول عمر بسیار پایین خواهد آمد. در حقیقت کسی که کارهایش بر اساس عقل باشد و دائماً خود را

نصیحت کند و از طرفی به راهنمایی دیگران توجه کند قطعا موفقیت های زیادی بدست خواهد آورد.

پی نوشت ها:

[۱] بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۶۵، ح ۳

[۲] جوهری؛ ابن منظور، ذیل «و فوق»

[۳] تحف العقول ص ۹۰

[۴] ملک / ۱۰۰

[۵] غرر الحکم و درر الکلم، محقق و مصحح: رجائی، سید مهدی، ص ۳۶۱

محراب
کانال محتوای راهبری برنامه های تبلیغی